

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۸ فروردین ماه ۱۳۲۳ *

فهرست مطالب:

۱ - تصویب صورت مجلس	۴ - قرائت گزارش مربوط بنمایندگی آقای دکتر مصدق و جریان انتخابات طهران .
۲ - معرفی هیئت وزیران و تقدیم برنامه دولت از طرف آقای ساعد نخست وزیر .	۵ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
۳ - طرح و تصویب اعتبارنامه آقای سیف یورفاطمی از نجف آباد .	

(مجلس يك ساعت و سه ربع قبل از ظهر بریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید)

صورت مجلس روز یکشنبه ۶ فروردین ماه را آقای طوسی (منشی) قرائت نمودند *

[۱ - تصویب صورت مجلس]

همایون شاهنشاهی مأمور تشکیل دولت شده ام قبلاً از حسن نظریکه آقایان نمایندگان محترم نسبت باینجانب ابراز داشته اند تشکر کرده و امیدوارم که آقایان نمایندگان در پیشرفت مرام دولت که در برنامه تقدیمی تشریح شده است همه قسم مساعدت و همکاری خواهند فرمود . هیئت دولت را بطریق ذیل معرفی مینمایم :

- ۱ - آقای امان الله اردلان وزیر بازرگانی پیشه و هنر .
- ۲ - آقای مرتضی قلی بیات وزیر مشاور .
- ۳ - آقای ابوالقاسم فروهر وزیر پست و تلگراف و تلفن .

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟ آقای اقبال
اقبال - در صورت جلسه اسم آقای مظفر زاده را جزو غایب بی اجازه نوشته بودند در صورتیکه ایشان بوسیله بنده از مقام ریاست تحصیل اجازه کرده بودند .

رئیس - اصلاح میشود - صورت مجلس تصویب شد .
[۲ - معرفی هیئت وزیران و تقدیم برنامه دولت از طرف آقای ساعد نخست وزیر]

نخست وزیر آقای ساعد - آقایان نمایندگان در این موقع که در ابتدای دوره چهاردهم تقنینیه بفرمان اعلیحضرت

(مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

* عین مذاکرات مشروح دهمین جلسه از چهاردهمین دوره قانون گذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

* اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

- غائب با اجازه - آقای حاج آقا رضا رفیع -
غائبین بی اجازه - آقایان : سلطانی - مؤید قوامی - کفائی - سید ضیاء الدین طباطبائی - مظفر زاده - سامان خواجه نصیری -
صمصامی - مؤید ثابتی - آقاسید کاظم یزدی - دهستانی .
دیر آمده بی اجازه - آقای منصف .

- ۴ - آقای حمید سیاح وزیر راه .
 ۵ - آقای مصطفی عدل وزیر مشاور .
 ۶ - آقای عبدالرحیم هزیر وزیر کشور .
 ۷ - آقای ابراهیم زند وزیر جنگ .
 ۸ - آقای دکتر قاسم غنی وزیر بهداری .
 ۹ - آقای اسدالله ممقانی وزیر دادگستری .
 ۱۰ - آقای علی ریاضی وزیر فرهنگ .
 ۱۱ - آقای محمود نریمان وزیر دارائی .
 ۱۲ - آقای محمود فاتح وزیر کشاورزی .

وزارت امور خارجه را خود اینجانب عهده دار خواهم بود

مجلس شورای ملی - اگر چه دامنه اصلاحاتی که باید در تمام شئون کشور انجام گیرد مفصل و مهم میباشد ولی دولت فعلی در نظر دارد اموری را که از حیث اهمیت در درجه اول واقع است هدف خود قرار داده و برنامه عملی تقدیم مجلس شورای ملی نماید که بتواند از عهده انجام آن بر آید .

بطوریکه ذیلاً ملاحظه خواهند فرمود دولت در نظر دارد در قسمتی از امور کشور برنامه های چند ساله تنظیم کند که پس از تصویب مجلس شورای ملی مرتباً به مواقع اجراء در آید تا در رشته اصلاحات انقطاعی حاصل نشود
 برنامه دولت

الف - در سیاست خارجی همکاری کامل با متحدین خود بر اساس رعایت حقوق و منافع متقابل و تحکیم روابط دوستانه با ولتهای دوست و همسایه .

ب - در سیاست داخلی :

۱ - استقرار امنیت عمومی و قضائی بوسیله تأمین اجرای کامل قانون در تمام شئون کشور و جهد در اینکه قانون در سراسر کشور اجرا تا عموم افراد کشور از عدالت واقعی برخوردار و آسایش عمومی برقرار شود .

۲ - تهیه وسایل تأمین خواربار و حوائج ضروری مردم و سعی در تعدیل قیمتها .

- ۳ - تأمین حداقل مایحتاج زندگانی برای افراد کارگر و برزگر از حیث غذا و لباس و مسکن و بهداشت و تعلیمات مربوط بمشغل هر يك از طبقات مذکور .
 ۴ - تجدید نظر در قانون تقسیمات کشور و شهر داریها و اصلاح تشکیلات اداری مملکت با توجه باینکه اهالی در اداره امور محلی خود بیشتر شرکت داشته باشند .
 ۵ - تنظیم برنامه های چند ساله در امور مربوط به کشاورزی و صنعتی و بازرگانی و بهداشت و فرهنگ و تقدیم آن به مجلس شورای ملی .

۶ - تجدید نظر در وضع مأمورین دولت و تأمین زندگانی آبرومند آنها تا بتوانند با کمال فراغت خاطر انجام وظیفه نمایند با تشویق کامل خدمتگذاران صدیق و درست کار و تعقیب و مجازات آنها تا آنکه از مقام خود بر ضرر دولت و ملت سوء استفاده مینمایند .

۷ - استفاده کامل از جوانان تحصیل کرده که شایستگی علمی و عملی و اخلاقی آنها در امریکه بر عهده داشتند بامتحان رسیده است - نخست وزیر .

رئیس - آقایان ۵ نفر به عنوان صحبت قبل از دستور اجازه خواسته اند و يك عده ای هم الا آن اجازه خواسته اند که می خواهند صحبت بکنند نمیدانم نظر آقایان چیست (نمایندگان - دستور دستور - زای بگیرید)

رئیس - آقای فرمانفرمائیان
فرمانفرمائیان - بنده راجع باین که بعضی از آقایان اجازه می خواهند خواستم عرض بکنم که اجازه داده نمیشود و در صورت هم تبعیض میشود به عقیده بنده حتی الامکان باید اجازه داده شود و بهتر این است که رأی گرفته شود دستور هم با اکثریت مجلس است ولی به عقیده بنده چون اول جلسه است و وقت هم داریم اجازه بفرمائید که صحبت شود بعد اعتبارنامه آقای سیف پور فاطمی را جزو دستور بگذاریم .

رئیس - رأی می گیریم - (بعضی از نمایندگان - مخالفی ندارد احتیاج به رأی گرفتن نیست) چون بعضی از

آقایان می گویند دستور بعضی هم مخالفند بسیار خوب اگر آقایان مخالفین هم حرفی ندارند به ترتیب صحبت می شود .

یمن اسفندیاری - بانوضیعی که آقای فرمانفرمائیان فرمودند مخالفی ندارد

رئیس - رأی می گیریم بورد در دستور آقایان موافقین قیام نمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد

[۳ - طرح و تصویب اعتبارنامه آقای سیف پور فاطمی]

اعتبار نامه آقای سیف پور فاطمی مطرح است اولاً و ثانیاً پرونده تهران است

بعضی از نمایندگان - آقا اول پرونده تهران را مطرح کنید

رئیس - آقا دستور معین است اعتبارنامه آقای سیف پور جزو دستور است و آقای دولت آبادی هم مخالف هستند .

آقای دولت آبادی

دولت آبادی - اشخاصی که بسوابق اخلاقی و زندگی بنده شناسائی دارند که خوشبختانه صدی هشتاد آقایان

و کیلای حاضر از آن اشخاص هستند و بنده را می شناسند خوب می دانند که بنده شخصاً راضی به آزار کوچکترین افراد نیستم الا آن برای بنده بسیار جای

تعجب است که در باره انتخاب آقای سید نصرالله سیف پور صحبت اعتراض آمیز بکنم ولی در وجود بنده دو شخصیت

متمايزا کنون در جداند یکی خودم از نظر حسام دولت آبادی و یکی هم از نظر نمایندگی اصفهان و انتظار چهارصد هزار نفر

ساکتین حوزه انتخابیه آقای سیف پور من در مقابل انجام وظیفه ملی شخصیت خودم را خورد کرده ام و متأسفانه باید

جمیع ارفاقها را دور بریزم بنده در ده فصل اعتراضات خودم را نسبت بان انتخاب آقای سیف پور تنظیم کرده ام و اقلاده

ساعت طول میکشد تا عرض خودم را عرض بکنم ولی اکنون برای اینکه آقایان خسته نشوند ۹ فصل اکتفا میکنم و فقط در يك موضوع میخواهم صحبت کنم و آن هم تخلفاتی

است که صرفاً از نظر قانون شده است باز هم اینجا تأیید میکنم

آنرا که در این باره

که صحبتهای خودم را میکنم و امیدم به حصول نتیجه ندارم ولی میخواهم وجدانی وظیفه خودم را تا این حد انجام داده باشم که وسیله آسودگی خاطر برای خودم تأمین کرده باشم یعنی انجام وظیفه وجدانی خود را تا این حد انجام داده باشم زیرا در شرح صحبت هائی کرده بودم راجع باین موضوع و انتخاب ایشان و ضمناً حرفهائی هم زده اند که خدای نکرده

مبادا افراد نظری داشته باشند و این را مجوز سکوت بنده دانسته باشند میخواهم این را با آقایان دوستان خودم عرض کرده باشم که اگر صد بد اتفاق افتاده باشد مجوز اقدام يك

بد برای شخص دیگری نخواهد شد یعنی عقلاً اگر در مجلس شما صد نفر را سر برینند این عمل مجوز آن نخواهد بود که

شما انگشت يك کسی را خراش بدهید . اما جریان انتخابات نجف آباد بنده يك نلث پرونده انتخاباتی نجف آباد را خواندم

و از آن يك نلث ۲۷ ورقه یادداشت کرده ام . البته آقایانی که اینجا تشریف دارند گزارش شعبه ها را راجع بان انتخابات شنیده اند اولاً بنده راجع به طرز تهیه گزارش صحبت میکنم

و آن را بعرض میرسانم .

گزارش از شعبه چهارم به مجلس شورای ملی

انتخابات حوزه انتخابیه نجف آباد بشرحیکه در پرونده

مصرح است و خلاصه آن استخراج شده و بعرض میرسد از تاریخ ۲۲/۵/۶ مقدمات انتخابات این حوزه و مکاتبات و

تلگرافات له و علیه بین وزارت کشور و استانداری جریان یافته است رئوس شکایاتی هم که اهالی و داوطلبان نمایندگی

از این حوزه بمقامات مربوطه نموده اند در این زمینه است که عدم رضایت از بخش دار نجف آباد بنام اینکه بخش دار

مزبور برادر آقای سیف پور فاطمی است و درخواست تغییر او را نموده اند جواب داده شده است که چون انتخابات

بجریان نیفتاد تغییر مشارالیه ضرورت ندارد - در توزیع تعرفه رعایت عدالت و جمعیت محلی نشده است و برای نجف آباد

نمی بایست از ۱۴۰۰۰ تعرفه ۵۰۰۰۰ تخصیص داده شود - چون

در چهار روز از ایام هفته هر روز بمیزان حد اکثر بیش از

۳۰۰ رأی خوانده نشده و در دو روز جمعه و شنبه نزدیک به

پنجهزار رأی قرائت نمودمانند باحسن جریان مباحثت دارد و بحساب درست درنمیآید - از دو روز قبل از موقعیکه برای استخراج آراء معین شده بوده شروع باستخراج نموده‌اند در جمع آراء بین رقمی که ذکر کرده‌اند با رقمی که در صورت مجلس تصریح شده اختلاف دارد چون انجمن این اعتراضات را وارد ندانسته صورت مجلس تنظیم و بنام آقای سید نصرالله سیف پور فاطمی که از کلیه ۱۴۹۷۹ آراء مستخرج با کثرت ۱۱۴۳۰ رأی به نمایندگی دوره ۱۴ مجلس انتخاب شده‌اند استوارنامه صادر کرده است - شعبه چهارم پرونده امر را کاملاً رسیدگی کرده بعد از مذاکرات و مشاوره بسیار اتخاذ رأی نموده با کثرت نه رأی موافقت کرده اینک گزارش آنرا بعرض مجلس شورای ملی می‌رساند .

بنده میخواهم این را بعرض آقایان برسانم که تنظیم این طور گزارش برای مجلس تا بحال بی سابقه بوده است اما يك مقدمه كوچك را برای اینکه آقایان را يك قدری شاهشان را از زیر بار سنگینی که دارند آزاد کرده باشم و توقع مردم را هم از اینکه این جریان صورت خوبی داشته باشد تأمین کرده باشم میخواهم این موضوع را بعرض مجلس برسانم و توضیح بدهم که اساساً رسیدگی به شکایات انتخابات در مجلس امر غلطی است زیرا بدست هیچ متداعین رسیدگی بکارهای خودشان نمیشود و بعلاوه تنظیم کنند پرونده وزارت کشور است و وزارت کشور هم در این امر رسیدگی نکرده است فقط آقا دوسیه تنظیم کرده است و فرستاده است مثل سایر پرونده‌ها عرض میکنم يك تلگرافاتی که با کمال ادب و خیلی نجیبانه نوشته شده است اینجا نیست و معلوم نیست کجا است (فاطمی - من میدانم کجا است) این است جریان انتخابات پس باید مردم چشم امید بر کنند که مجلس بحق آنها رسیدگی کند چون راه رسیدگی برای آنها بسته است و مجلس هم يك قدری آرام بگیرد و فکر نکند که پایش را روی وظیفه بگذراند و گذاشته است از روی این اطلاعات مختصر راجع باعتبارنامه‌ها قضاوت قطعی نمیتوان کرد و اینست که در دست نیست . بنده خواستم بچهارصد هزار

کنید صورت مجلس را تنظیم کنید او گفته است اعلام رأی روز یازدهم نبوده است و دوازدهم بوده است این اعتراض بنده به شعبه نیست این اعتراض باصل قضیه هم وارد است که بقول ما اصفهانی ها از حول حلیم توی ديك افتاده اند (بمن - طهرانیها هم این مثل را دارند) یعنی اعتبارنامه را هم که باید دو هفته پس از قرائت آراء صادر کنند و به شکایات وارده رسیدگی کنند همان روز دوازدهم آبان صادر کرده اند (سیف پور فاطمی - تکذیب میکنم بفرمائید اعتبارنامه را بیاورند) بلی این نکته مورد نظر بنده است و مخصوصاً تمنا میکنم آقای مخبر بفرمایند پرونده را بیاورند به بینیم تاریخ اعتبار نامه کسی است چون عرایض من مورد تکذیب قرار گرفت . اما مواردی که راجع به نقض قانون است این را هم بد نیست با این که همه آقایان به قانون آشنا هستند محض تذکر خاطرشان عرض کنم . در قانون انتخابات فصل سوم - شرایط انتخاب شوندگان ۴ - در محل انتخاب معروف باشند . این نکته را بنده تمنا دارم مورد توجه آقایان باشد که اگر موردی پیدا کرد بشود استشهاد کرد بعد در ماده ۱۷ قانون انتخابات میگوید : انجمن های نظارت هر حوزه انتخابیه در تحت نظارت حاکم محل متصدی و مسئول صحت جریان انتخابات آن حوزه خواهند بود و انجمن های مزبور غیر قابل تغییر و انحلال میباشد مگر در موردیکه اسباب تعطیل یا تعویق جریان انتخابات واقع گردند در این صورت حاکم محل مراتب را با دلائل کافی به وزارت داخله اطلاع داده پس از صدور امر وزارت داخله اقدام به تجدید انتخاب انجمن نظارت مینماید . موارد زیادی در حوزه های فرعی مختلف تخلف از رعایت این ماده شده است و یکی هم در تبصره ماده بالا میگوید : تبصره - در نقاطی که تشکیل انجمن های فرعی مطابق ماده ۱۴ مشکل باشد انجمن های مرکزی با موافقت حکومت نه نفر از معتمدین اهل همان محل را برای تشکیل انجمن فرعی معین مینماید این عملی هم که در این تبصره معین شده است مطابق این صورت مجلسی که در این پرونده هست رعایت نشده است بعد ماده ۲۰ هم

از مواردی است که رعایت آن نشده . ماده ۲۰ - انجمن نظارت دو هفته بعد از انجام انتخابات حوزه انتخابیه متفرق میشوند - این دو هفته هم ناظر است به مدتی که انجمن پس از انجام انتخابات باید حاضر باشد و شکایات را قبول کند و رسیدگی کند و بعد از آن تاریخ صورت مجلس قطعی را تنظیم نموده و اعتبارنامه صادر کند . در ماده ۴۱ هم این موضوع را تصریح کرده است - انجمن نظارت بعد از ختم انتخابات تا يك هفته شکایات راجع به انتخابات را میپذیرد و پس از آن پذیرفتن شکایات را ختم کرده در ظرف يك هفته دیگر به شکایات واصله رسیدگی مینماید . این ماده هم از نظر اجرای قانون رعایت نشده است و از پرونده هم کاملاً معلوم است و سندش در دوسیه هست . از سایر ادله هم گذشتم . اما موارد دیگری را که نمی خواهم بطور تفصیل عرض کنم از نظر نقض قوانین در این دوسیه هست راجع بامور دیانتی هم صحبت هائی شده است و من نمیخواهم وارد این موضوع بشوم و امیدواریم هیچکس دیانت را منشاء سوء استفاده برای امور دنیا قرار ندهد (صحیح است انشاءالله) ولی بنده بجای این که روی پرونده آقای سیف پور بیشتر صحبت کنم میل دارم يك کلیاتی را برای شنیدن آقایان و تماشاچی ها عرض کنم . عرض کنم ما بحدی کم ورزش هستیم در امور زندگانی که برای حق گذاری هم متأسفانه ورزیده نیستیم و در خارج هم امیدوار هستیم این موضوع گفته نشود که دولت آبادی برای پرونده که مخالفت کرده بود سست بود زیرا بنده استحکام و استواری در جانی نمی بینم که خود را مجهز کرده باشم ما باید خودمان را مجهز بکنیم برای حق گذاری حق گذاری بسیار کار مشکلی است اگر ما خودمان را حاضر کنیم برای حق گذاری حق ما را حمایت خواهد کرد حق ما را حفظ خواهد کرد اینهمه فریادهائی که از دیگران میکنیم بهتر این است از خودمان بکنیم آدمی روزی در زندگانی عمومی و اختصاصی خودش موفق میشود که اولین قدم اصلی را در خودش بردارد مجلس چرا از دولت شکایت میکند چرا از دولت کله میکند؟ مجلس ضعیف بوده

است که دولت هم ضعیف بوده است مجلس باید خودش قدرت داشته باشد تا دولت قوی باشد بنده عرض میکنم شما را يك ملت ستمدیده فقیر و ناتوان علیل و بیچاره اینجا جمع کرده است بموقعیت خودتان نظر داشته باشید آمدن آقای سیف پور فاطمی در مجلس انشاءالله تاثیر زیادی ندارد برای اینکه ما بتوانیم برای انجام وظیفه اساسی خودمان مجهز باشیم آمدن یا نیامدن ایشان تأثیری نخواهد داشت ولی يك قدم بطرف حق برداشتن خیلی تأثیر دارد کما اینکه خون بنده یا آقای سیف پور هم ریخته شود فراموش نکنید که در ایران چه اشخاصی بوده اند، حافظ حقوق این ملت کی بوده است؟ این مشروطه را کی ایجاد کرده است این مشروطه با خون جوانان ایرانی ایجاد شده است و باید بدست ما بار مصائب زندگی مردم کم شود و باید آقایان باین نکته نظر داشته باشند که بارشاق زندگی را آسان کنند و همه باید بدون تبعیض فداکاری کنند و از خود گذشتگی داشته باشند اگر و کلای ملت مجهز شوند و بی طمع و فداکار باشند کوه گرانی هم توانائی مقاومت آنها را ندارد و بنده میخواهم حالا که از صحبت خود گذشتم و علاوه بر این که از ده فصل نه فصلش را صرف نظر کردم و از فصل دهم هم بیش از يك باب نخواندم میخواهم خدمت آقایان عرض کنم که امروز روز بدی و بدبختی و بیچارگی این مملکت است ولی این نکته را هم باید توجه داشت که اکثر اسباب النجاح مع الیاس امروز چاره هم داریم مشروط بر اینکه خودمان را صالح برای گرفتن نتیجه بکنیم و مجهز بکنیم البته برای حق و اگر بنده در موضوع انتخاب آقای سیف پور مطالب زیادی عرض نکردم ولی میخواستم استدعا کنم که رفقا و دوستان بیش از این همکاری نکنند و راستی اوضاع پریشان و بدبختی بیچاره مملکت را در نظر بگیرند و این روزهایی که ما به آسایش و راحتی زندگانی میکنیم بدانند که مردم بدبخت ولایات در زیر دست مأمورین بدزندگی میکنند و این عدم صلاحیت آنها را ما ضامن هستیم ضمان آن بگردن ما است امروز که ما در این جا هستیم هر بدی که در مملکت بشود ما

تصدیق دارم که تمام جزئیات قوانین را اکبر خواسته باشیم رعایت کنیم شاید اعتبارنامه بنده و آقا هم نباید تصویب شود (دولت آبادی - آقارا چه عرض کنم مال بنده خیر) بالاخره باید دید این کسانی که انتخاب میشوند برای انجمن نظارت اینها مثل آقای دولت آبادی و فرخ نیستند آنها يك مردمانی هستند محلی که خیلی به قوانین آشنا نیستند و زیاد در قوانین وارد نیستند و در جزئیات و جریسان امر وارد نیستند و شاید در يك مواردی يك اشتباهاتی را مرتکب میشوند ولی باید دید که این اشتباهات با اساس قانون لطمه ای وارد میآورد یا خیر. یکی از ایراداتی که شما گرفتید این بود که فرمودید در یکروز چند هزار رأی را خوانده اند اگر نظر آقا باشد در چندین مورد دیده شد که چندین هزار رأی را در یکی دو روز خوانده اند و مجلس هم تصویب کرد بنابراین ما نباید نومن به بعضی و تکفیر به بعضی باشیم يك امری را که راجع به چندین جا تصدیق کردیم اینجا هم باید تصدیق بکنیم. اما راجع به قسمت قضاوت من هم با آقا هم عقیده هستم که قضاوت راجع به انتخابات نبلید به خود مجلس مراجعه شود ولی باید قانون تغییر کند و تا وقتی که قانون تغییر نکرده است بودور که وار همین است که هست بنابراین فعلاً باید مجلس قضاوت کند و بنده و جنابعالی چه رأی بدهیم و چه رأی ندهیم ولی بنده از آقا تشکر میکنم که در يك موردی که واقعا مربوط به عمق مطالب است توجه فرمودید البته در بعضی نکات هم رسیدگی به اعتبارنامه نمایندگان با مراجع دیگری است. راجع به تلگراف رمزی هم که فرمودید بنده هم تصدیق دارم و بنده هم از آن تلگرافات در دست دارم و عین آن گرافات را نسبت به کسانی که در انتخابات دخالت کرده اند طبق قانون محاکمه وزراء بعرض مجلس شورای ملی خواهم رسانید که تمام مسبوق شوند و از این بابت دلنگنگ نباشید. موضوع دیانات هم موضوعی نیست که در مجلس وارد صحبت آن بشویم يك امر باطنی است ولی برای اطلاع آقا عرض میکنم که آقای خلیل دشتی نماینده بوشهر هم خوب اطلاع دارند و شاهد این امر هستند که آن کسیکه مورد این اتهام

است الآن در بوشهر است و آن سید نصرالله صلح کل است و البته دوست محترم بنده این نکته را توجه فرموده اند که آقای سیف پور از اهل اصفهان است و جوانی است تحصیل کرده و عقیده بنده بایشان از این نظر است که ایشان در فارس مدتی با بنده کار کرده اند و ایشان شخص درستکار و جدی و فاضل و وظیفه شناسی بوده اند و در اصفهان هم چوب جنابعالی افتخار نمایندگی اصفهان و اصفهانی بودن را دارید خودتان میدانید که ایشان مورد اعتماد و اطمینان تمام طبقات هستند و اگر انتخابی هم صورت گرفته است خودتان بهتر از هر کس منصفانه تصدیق خواهید فرمود از روی شایستگی و لیاقتی بوده است که در اصفهان داشته است چون ایشان چندین دوره در انجمن شهرداری اصفهان عضویت داشته اند و پرونده انتخابی ایشان را هم که بنده مطالعه کردم و در شعبه هم که مطالعه شده است اختلافی با سایر مواردی که مطالعه کردیم و به تصویب مجلس هم رسیده است اختلافی ندارد **سیف پور فاطمی** - اجازه میفرمائید بنده عرض مختصری دارم.

رئیس - بفرمائید.

سیف پور فاطمی - بنده از آقای دولت آبادی خیلی متشکر هستم چون ایشان پانزده سال است به بنده لطف و مرحمت دارند ایشان معلم بنده بوده اند (دولت آبادی - خیر همدرس بودیم) اولین دفعه که بنده آقای دولت آبادی را زیارت کردم ایشان تشریف آورده بودند برای امتحان شش ابتدائی و ایشان ممتحن بنده در کلاس ششم ابتدائی بودند (دولت آبادی - متوجه باشید که سنتان مورد اعتراض واقع نشود) و خیلی متشکر هستم که امروز يك موضوعی را اینجا صحبت کردند و یقین دارم فرمایشات آقای دولت آبادی صرفاً از روی مسموعات بوده است و کوچکترین نظری نداشتند و ضمناً بنده خواستم برای رفع بعضی شبهه ها توضیحاتی عرض کرده باشم یکی راجع به تاریخ صدور اعتبارنامه که حضورشان عرض کردم تکذیب میکنم خواستم حضورشان عرض کنم که این سوء تفاهمی بوده است و ملاحظه فرمودند

که تاریخ صدور اعتبار نامه ۲۵ آبان است و دوازدهم نیست و دوم اینکه يك موضوعی را به بنده نسبت داده اند و در جلسه خصوصی هم عرض کردم (جمعی از نمایندگان - آن موضوع که مورد مذاکره نیست) و حالا خواستم این را تکذیب کنم **جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است -** رأی بگیرید.

رئیس - رأی گرفته میشود باعتبار نامه آقای سیف پور فاطمی آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد.

(در این موقع از طرف بعضی از تماشاچیان ابراز احساساتی بر له آقای سیف پور فاطمی بعمل آمد).

رئیس - بعد از این اگر از طرف تماشاچیان اظهاراتی شود و دست بزنند تماشاچیها را بیرون خواهم کرد.

۴- قرائت گزارش مربوط به نمایندگی آقای دکتر مصدق و جریان انتخابات تهران

رئیس - گزارش شعبه اول راجع بانتخابات طهران قرائت میشود. آقای ملک مدنی استدعا میکنند تشریف بیاورید چون بنده خودم جزء منتخبین طهران هستم نمیخواهم دخالت کنم. (در این موقع آقای ملک مدنی (نایب رئیس)

به صندای ریاست جلوس فرمودند)

(آقای دکتر زنگنه گزارش شعبه اول را راجع بجریان انتخابات طهران و نمایندگی آقای دکتر مصدق را اینطور خواندند)

مجلس شورای ملی

در تاریخ ۳۰ مردادماه ۱۳۲۲ انتخابات طهران شروع شده بر طبق ماده ۱۴ قانون انتخابات سی و شش نفر از طبقات ششگانه و معتمدین پایتخت دعوت و انجمن نظار تشکیل گردیده است - انجمن هیئت رئیسه خود را تعیین کرده ولی برای شروع بکار الغاء حکومت نظامی را لازم شمرده - در این باب بین انجمن و دولت مذاکرات مفصل جریان یافته تا آنکه در اول آبانماه ۱۳۲۲ مجلس شورای ملی **قانون موقوف الاجراء** بودن حکومت نظامی را برای انتخابات دوره چهاردهم تصویب میکند.

۴ - در ضمن نام رأی دهندگان اشخاصی که چند سال پیش فوت کرده اند ثبت شده اند.

۵ - باشخاصی که سن آنها از ۱۷ سال بیش نبوده تعرفه داده اند.

۶ - در قریه نیکنم ده که تمام سکنه آن از ۱۵۰ نفر بیشتر نیست بالغ بر شصده رأی در صندوق ریخته اند و حال آنکه ۲۱ نفر بیشتر رأی نداده اند.

۷ - اعضاء انجمن آراء اشخاص را بازرسی کرده و اگر کاندیدهای خود را در آن نمیدیدند بعنوان مختلف از قبول آن خودداری میکردند و یا آنها را گرفته عوض میکردند.

۸ - قائم مقامی رئیس گروه زاندارم و مأمور حفظ صندوق و انتظامات طی نامه گواهی میدهد که اعضاء انجمن در اطاق مجاور مقداری شناسنامه و کوپن کرد آورده در دفاتر ثبت کرده اند چنانکه در قریه نیکنم ده عمل شده است.

۹ - مهدی امامی گواهی میدهد که در انجمن بوده و در مقابل او آقای اخوی رئیس انجمن مقداری آراء از جیب خود در آورده بشخصی که از طهران آمده بودن نشان میدهد و میگوید این آراء را عوض کرده ایم.

شکایات دیگر نیز راجع باینکه تطمیع و تهدید بعمل میآمده است بانجمن رسیده انجمن برای تحقیق مطلب آقایان پزشکیمان و جمشیدی را بلواسانات برای بازرسی میفرستد - بازرسهای نامبرده در تاریخ ۲۷/۱۱/۲۲ گزارش داده و اعتراضات واصله را غیرموجه دانسته اند - انجمن نیز نظریه آنها را تایید کرده است.

در موقع صدور اعتبار نامه ها نظر باینکه آقای حسین پیرنیا از قبول و کالت خودداری میفرمایند بجای ایشان برای آقای علی اصغر حکمت که با آراء لواسانات نفر سیزدهمین بوده اند اعتبارنامه صادر میکنند.

از طرف دیگر انجمن بدلائل ذیل سن آقای حاج سید رضا فیروز آبادی را بیش از هفتاد سال و ایشان را فاقد یکی از شرایط انتخاب شوندگان میداند.

۱ - در شناسنامه آقای حاج سید رضا فیروز آبادی که

در ۷ اسفند ۱۳۰۰ صادر شده است تاریخ تولد ایشان ۱۲۵۲ شمسی قید گردیده.

۲ - در اظهار نامه که آقای فیروز آبادی برای گرفتن شناسنامه داده اند سن خود را چهل و شش سال گفته اند و این اظهارنامه مورخ ۱۴ قوس ۱۲۹۸ شمسی است.

بنا بر این انجمن چنین استدلال میکند که در ۱۴ قوس ۱۲۹۸ آقای فیروز آبادی چهل و شش سال شمسی داشته و در تاریخ ۱۴ آذر ماه ۱۳۲۲ سن ایشان ۷۰ سال تمام است و هر چه از آن تاریخ تا موقع انتخابات گذشته زائد بر سن مقرر قانونی است.

بعلاوه چنین میگوید که چون در تیرماه ۱۳۰۵ اعتبارنامه و کالت مجلس شورای ملی با آقای فیروز آبادی داده شده و سن ایشان ۵۴ سال نوشته اند در تیرماه ۱۳۲۲ سن آقای فیروز آبادی هفتاد سال تمام بوده و از آن تاریخ تا شروع انتخابات مدتی زائد بر هفتاد سال شده است.

در تایید این نظریات اداره کل آمار و ثبت احوال در تاریخ ۱۴/۱۲/۲۲ بانجمن نظار شرحی نوشته و باستناد اظهار نامه میگوید که «مطابق سند فوق در ۱۴ آذرماه ۱۳۲۲ سن آقای فیروز آبادی هفتاد سال تمام و از ۱۴ آذر تا این تاریخ سه ماه تمام از هفتاد سال میگذرد».

با این مقدمات انجمن نظار بنام آقای حسین تهرانی که با آراء لواسانات نفر چهاردهمین بودند اعتبارنامه صادر میکنند.

نسبت با آقای حاج سید ابوالقاسم کاشانی انجمن چنین مینویسد «اعتبارنامه آقای حاج سید ابوالقاسم کاشانی بواسطه معلوم نبودن رد یا قبول و عدم اطلاع از سن ایشان صادر نگردیده».

پس فقط اعتبارنامه یازده نفر بمجلس شورای ملی فرستاده شده است.

در هفته اول افتتاح مجلس شورای ملی نیز شکایات راجع بجریان انتخابات در لواسانات و همچنین اعتراضات نسبت بنظر انجمن درباره آقای فیروز آبادی واصل گردیده است. پرونده انتخابات طهران در شعبه اول مطرح شد. و پس

از رسیدگی کامل نظر اکثریت بر این قرار گرفت که ایرادات برجریان انتخابات لواسانات وارد بوده و آن آراء باطل است و باید از مجموع آراء حوزه تهران کسر شده از بقیه آن حائزین اکثریت تشخیص شوند.

پس از کسر آراء لواسانات ترتیب اشخاصی که اکثریت دارند بدین قرار است.

- ۱ - دکتر محمد مصدق ۱۶۵۹۶
- ۲ - سید محمد صادق طباطبائی ۱۵۰۶۵
- ۳ - حسین پیرنیا ۱۴۵۴۵
- ۴ - فیروز آبادی ۱۰۹۹۸
- ۵ - حاج سید ابوالقاسم کاشانی ۸۹۲۴
- ۶ - دکتر رضا زاده شفق ۸۱۱۲
- ۷ - سید احمد بهبهانی ۸۰۶۲
- ۸ - دکتر جلال عبده ۸۰۰۵
- ۹ - علی دشتی ۷۹۹۸
- ۱۰ - عباس مسعودی ۷۵۳۳
- ۱۱ - مهندس غلامعلی فریور ۷۳۹۷
- ۱۲ - رضا تهرانیچی ۶۶۱۳
- ۱۳ - مهندس رضا کنبجه ۵۸۸۹
- ۱۴ - دکتر علی اکبر سیاسی ۵۸۷۶
- ۱۵ - دکتر علی امینی ۵۸۷۶

اما نسبت با آقای حاج سید رضا فیروز آبادی بدلائل ذیل .
شعبه نظر انجمن را مردود میداند .

۱ - آقای فیروز آبادی مدعی هستند که در تاریخ ۱۲۹۸ اظهاری که راجع بسن خود نموده اند با نظر بسال قمری بوده است چون در آن موقع هنوز عادت محاسبه سنوات بتاریخ قمری جاری بوده این دعوی قابل قبول بنظر میرسد .
۲ - وقتی که کسی سنی را برای خود اظهار میدارد مسلم نیست که آخرین روز سال را منظور داشته و ممکن است که بمساعحه در ابتدای ورود بسال معینی آنرا جزء سنوات عمر خود بشمارند .

۳ - نظری که اداره آمار در باره سن آقای فیروز آبادی

اظهار نموده برخلاف سوابق اداری و قضائی و خارج از صلاحیت آن اداره میباشد چنانکه خود آن اداره این شرح را در ۲۳/۱۲/۲۲ یعنی نه روز بعد از رأی اولی اظهار میدارد . در تعقیب تقاضای آقای فیروز آبادی در موضوع تشخیص اداره کل آمار و ثبت احوال نسبت باظهار نظر راجع بسن ایشان کمیسیون در اداره کل آمار و ثبت احوال با حضور آقای قاضی نوری نماینده وزارت کشور تشکیل و نظریه ذیل اظهار گردید - تشخیص اداره آمار و ثبت احوال راجع بسن اشخاص قانوناً قاطع نبوده و در این موارد که مربوط بسن اشخاص است جز محاکم صالحه حق تشخیص قطعی ندارند .

۴ - در مجموعه آراء کمیسیونهای قضائی ثبت احوال صفحه ۲۰۵ تصحیح شماره ۱۸۵ از این قرار است « در اوراق هویت که روز و ماه ولادت قید نشده و فقط سال ولادت تعیین گردیده اداره ثبت احوال از نقطه نظر اداری تاریخ تولد را آخرین روز سال محسوب میدارد ولی چنانچه صاحب ورقه باشخص ثالثی باین تشخیص معترض باشد نمیتواند به محکمه مراجعه نماید »

۵ - رویه دادگاهها بر این است که در موارد تردید آخرین روز سال را روز تولد صاحب شناسنامه تشخیص میدهند زیرا قدر متیقن است .

پس از بیان این مقدمات که راجع بجریان کلی انتخابات تهران است بعرض مجلس شورای ملی میرساند که جناب آقای دکتر محمد مصدق در هر صورت یعنی با آراء لواسانات یا بدون آن در درجه اول حائز اکثریت بوده اند و هیچگونه اعتراضی نسبت با انتخاب ایشان بانجمن یا به مجلس شورای ملی نرسیده است و اعتبارنامه برای نمایندگی تهران در چهاردهمین دوره قانونگزاری بنام ایشان صادر گردیده - شعبه اول باتفاق آراء صحت انتخاب جناب آقای دکتر محمد مصدق را تصدیق و برای تصویب مجلس شورای ملی پیشنهاد میکند .

نایب رئیس - مطابق ماده ۵ نظامنامه طرح اعتبارنامه های طهران بجلسه بعد موکول میشود (صحیح است) آقای راقی

فراقی - ماده ۵ آئین نامه مصرح است که باید همین امروز مطرح شود زیرا ماده ۵ میگوید اگر شعبه انتخاباتی را رد کرده باشد یا اینکه اگر انتخاباتی را تصدیق کرده باشد و در مجلس مخالفی داشته باشد بجلسه دیگر محول میشود ولی اگر شعبه تصدیق کرده باشد و در مجلس هم معارضی نداشته باشد در همان جلسه باید تصدیق شود یعنی رأی گرفته شود اینجا شعبه انتخاب آقای دکتر مصدق را کاملاً تصدیق کرده است و آخرین جمله گزارش این بود (که شعبه اول باتفاق آراء صحت انتخاب جناب آقای دکتر محمد مصدق را تصدیق و برای تصویب مجلس شورای ملی پیشنهاد میکند) بنابراین نمیشود به روز دیگر موکول شود و بایستی در همین امروز رأی گرفته شود به نمایندگی و اعتبارنامه ایشان و وجود ایشان هم مایه افتخار مجلس است و باید رأی گرفته شود و نمیشود بماند برای بعد .

نایب رئیس - ماده ۵ آئین نامه خوانده میشود :

ماده پنجم - پس از آنکه مخبرین راپرتهای شعب را در مجلس قرائت نمودند در مورد انتخاباتی که صحت آنرا شعبات تصدیق نموده و در مجلس معارض ندارند مجلس برای

هر يك جدا گانه رأی میدهد و رئیس اسامی آنهائی که صحت انتخاب شان محقق شده اعلام میکند در صورتیکه راپرت شعبه مشعر بر عدم صحت انتخابی باشد یا اینکه در باب انتخاب شخصی از بین نمایندگان معارضی باشد مباحثه آن در همان روزی که راپرت قرائت میشود واقع نخواهد شد .
نایب رئیس - برای اطلاع آقای راقی عرض میکنم راجع باین ماده ۵ آئین نامه ما مراجعه بسوابق امر کردیم سابقه هم همینطور بوده است و این نظری هم که هیئت رئیسه اتخاذ کرده اند نظری نیست که از نقطه نظر اعتبارنامه آقای دکتر مصدق و صلاحیت ایشان باشد این عمل از نظر اجرای نظامنامه است که باید هیئت رئیسه طبق مفهوم و سوابق اجرا کند (صحیح است)

[۵ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

نایب رئیس - اگر اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آینده روز پنجشنبه دهم فروردین ۳ ساعت پیش از ظهر دستور هم مراسم تحلیف .
(مجلس پنج دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی . سید محمد صادق طباطبائی